

Datum
2022-01-10

Diarienummer
FKA 2021/248(51)

Finansdepartementet

fi.remissvar@regeringskansliet.se

fi.ofa.k@regeringskansliet.se

karin.gustafsson@regeringskansliet.se

Dnr: Fi2021/03100

Yttrande över betänkandet En god kommunal hushållning (SOU 2021:75)

Förvaltningsrätten i Karlstad har granskat betänkandet utifrån de intressen som förvaltningsrätten främst har att beakta. Följande synpunkter lämnas.

Avsnitt 6.4.2 – Undantag från balanskravet

Vad gäller frågan om *laglighetsprövning av stark finansiell ställning* instämmer domstolen i utredningens uppfattning att en sådan laglighetsprövning även fortsättningsvis bör vara inskränkt till en begränsad laglighetsprövning avseende endast punkterna 1 och 2 i 13 kap. 8 § kommunallagen (2017:725).

Det bör i detta sammanhang noteras att det tidigare funnits förslag om att ta bort begränsningarna av laglighetsprövning för vissa budgetbeslut (SOU 2015:24 s. 524 f). Förslaget genomfördes dock inte i den nya kommunallagen (prop. 2016/17:171 s. 259 f). Förvaltningsrätten instämmer i de överväganden som kommit fram om domstolsprövning av i grunden politiska beslut i propositionen till den nya kommunallagen samt i tidigare lagstiftningsärenden på området (t.ex. prop. 1996/97:52 s. 39).

Avsnitt 6.4.4 – Laglighetsprövning av särskilda skäl

I linje med förvaltningsrättens inställning ovan anser domstolen att samma resonemang även bör gälla för frågan om laglighetsprövning av särskilda skäl.

Avsnitt 6.5.7 – Laglighetsprövning av användning av medel från en resultatreserv

I linje med förvaltningsrättens inställning ovan anser domstolen att samma resonemang även bör gälla för frågan om laglighetsprövning av användning av medel från en resultatreserv.

Avsnitt 6.7.5 – Godkännande av årsredovisning

Vad gäller frågan om möjligheterna till ansvarsutkrävande föreslår utredningen att beslutet om godkännande av en årsredovisning ska kunna bli föremål för en fullständig laglighetsprövning. Utredningen argumenterar för att tillämpningen av bestämmelserna i lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning inte innefattar politiska ställningstaganden i någon större utsträckning och att en fullständig laglighetsprövning därmed inte bör vara utesluten.

Utredningen uppmärksammar samtidigt att fullmäktige kan besluta om att godkänna en årsredovisning som upprättats i strid med lagkrav. För förvaltningsrätten framstår det som relativt sannolikt att ett sådant beslut kan antas ha en klar politisk bakgrund. Med hänsyn till vad som ovan anförts om problem knutna till domstolsprövning av i grunden politiska beslut kan det finnas anledning att noggrant överväga utredningens förslag i denna del. Särskilt mot bakgrund av att beslut om årsredovisning hittills saknat rättsverkningar (prop. 1990/91:117 s. 124).

Om förslaget genomförs är förvaltningsrättens bedömning att antalet överklaganden avseende godkännande av årsredovisning kommer att öka.

Avsnitt 8.3.2 – Konsekvenser för statliga myndigheter

Utredningen omnämner att det är ovanligt att beslut om årsredovisningar överklagas. Förvaltningsrätten i Karlstad – som är en jämförelsevis liten domstol – kan konstatera att domstolen under år 2021 prövat i vart fall ett mål om just årsredovisning (mål 2371-21).

Som anført ovan är domstolens bedömning att utredningens förslag sannolikt kommer att leda till fler överklaganden. I utredningen görs ett antagande om kostnadsökning som baseras på den genomsnittliga styckkostnaden för ett mål i förvaltningsrätterna.

Förvaltningsrättens bedömning är att ett mål som innebär faktisk sakprövning av de föreslagna utökade kraven på en årsredovisning kommer vara mer arbetskrävande än ett genomsnittsmål. Politiskt uppmärksammade frågor som blir föremål för laglighetsprövning tillhör de mer omfattande målen som förekommer på förvaltningsrätten.

Avsnitt 9 – Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Förvaltningsrätten instämmer i utredningens bedömning avseende behovet av övergångsbestämmelser. De föreslagna övergångsbestämmelserna framstår som väl övervägda.

Detta yttrande har beslutats av tf. lagmannen Ulrika Melin.

Ärendet har föredragits av förvaltningsrättsfiskalen Philip Aspholm.

Ulrika Melin